

PARKLARDA YER ALAN AÇIK ALAN SPOR ALETLERİNİN KULLANIMI: KADIN VE ERKEK KULLANICILARIN ALGILARINDAN NİTEL BİR ÇALIŞMA*

¹Neslişah AKTAŞ ÜSTÜN^{ABCDE}

²Erdal ZORBA^{ADE}

³Ümit Doğan ÜSTÜN^{BC}

A Çalışma Deseni (Study Design)

B Verilerin Toplanması (Data Collection)

C Veri Analizi (Statistical Analysis)

D Makalenin Hazırlanması (Manuscript Preparation)

E Maddi İmkanların Sağlanması (Funds Collection)

Özet: Parklarda yer alan açık alan spor aletlerinin kullanımı günden güne artmaktadır. Bireyler bu alanlarda çeşitli fiziksel egzersizler yaparak zinde kalmayı hedeflemektedirler. Bu çalışmanın amacı Kütahya Belediyesine ait parklarda yer alan açık alan spor aletlerini kullanan kadın ve erkek katılımcıların kullanım sıklıkları ve amaçlarını incelemektir. Çalışmaya Kütahya Belediyesine ait parklarda yer alan açık alan spor aletlerini kullanan ve tesadüfi örneklem yöntemi ile seçilmiş 71 kişi gönüllü olarak katılmıştır (M yaş= 41.25±12.19 & M spor yapma sıklığı= 3.36±1.82). Çalışma nitel yöntem araştırması şeklinde gerçekleştirilmiş olup veriler ilk olarak yarı yapılandırılmış görüşme tekniği ile toplanmış, elde edilen ses dosyaları (wav) bilgisayara aktarılmış ve deşifre edilmiştir. Böylece görüşmeler neticesinde elde edilen ses dosyaları Microsoft Word metin belgesine dönüştürülmüştür. Word belgesine dönüşen metinler içerik analizi yöntemi ile nicel değerlere dönüştürülmüş ve verilerin analizinde yüzde ve çapraz tablolama yöntemleri kullanılmıştır. Sonuç olarak kadın ve erkek katılımcıların bu alanları kullanım sıklığı ve amaçları farklılık göstermektedir. Ayrıca bu alanlarda toplumu bilinçli şekilde spor yapmaya yönlendirecek spor uzmanlarını istihdam etmesi fikri de çalışmanın bir başka sonucudur.

Anahtar Kelimeler: Park alanları, Açık alan spor aletleri, Spor, Yaşam boyu spor

*Bu çalışma IBCSS 2017 Kongresinde "Belediyelere ait Park Alanlarının Sportif Açından İncelenmesi" ismi ile poster bildiri olarak sunulmuştur.

¹Sorumlu yazar, Mustafa Kemal Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu

²Gazi Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi

³Mustafa Kemal Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu

USE OF OUTDOOR SPORTS EQUIPMENT IN PARKS: A QUALITATIVE STUDY ON THE PERCEPTIONS OF FEMALE AND MALE USERS

Abstract: *The use of outdoor sports equipment in parks is increasing day by day. Individuals aim to become fit by doing various physical exercises in these areas. The aim of this study was to investigate the frequency and the purposes of use of male and female participants using outdoor sports equipment in the parks of Kütahya Municipality. 71 participants, using outdoor sports equipment in the parks of Kütahya Municipality, selected by random sampling method volunteered in the study. The study was carried out in the form of a qualitative research study, where data were first collected by semi-structured interview technique and transferred to computer as decoded audio files (wav). Thus, the audio files obtained as a result of the interviews were converted into Microsoft Word text documents and these Word documents converted to quantitative values by content analysis method. In the analyses of the data percentage and cross tabulation methods were used. As a result, the frequency and the purposes of use of these areas varies between male and female participants. In addition, the idea of employing sports experts to guide the users in these areas to make sports consciously is another result of the study.*

Key Words: *Parks, Outdoor sports equipment, Sports, Lifelong sport*

SUMMARY

Background and aim: One of the primary benefits posited for participation in sports and physical activity is the improvement of health. As a result of participating in sports and physical activity, a wide variety of benefits are provided, including the prevention of diseases, promotion and development of health (Chandler et al., 2002: 97). Regular physical activity at an adequate level has a positive impact on health and well-being in children as well as the elderly (Sibson et al., 2018). Despite the above positive effects of sports and regular physical activity, the sedentary lifestyle is still alarming (Dotterweich et al., 2012). Sedentary life style negatively affects human health in connection with various chronic diseases such as obesity (Chow et al., 2017). To overcome negative effects of the sedentary life style people go to gyms as well as parks with outdoor sports equipment. Visitors to parks with outdoor sports equipment are found at various levels of physical activity (Chow et al., 2017) and there are some reasons that they choose these areas. Among these reasons we can underlie convenience of transportation, being safe places, and make exercises outside (Cohen et al., 2007, Cohen et al., 2010, Külekçi Tatlı and Gündoğdu, 2014). When the literature is examined we can see the studies have been flourished parallel with the increasing popularity of such places world-wide. In accordance with the literature the present study aimed to investigate the frequency and the reasons why male and female participants using outdoor sports equipment in the parks of Kütahya Municipality. **Method:** The study was carried out in the form of a qualitative research study, where data were first collected by semi-structured interview technique and transferred to computer as decoded audio files (wav). Thus, the audio files obtained as a result of the interviews were converted into Microsoft Word text documents and these Word documents converted to quantitative values by content analysis method. In the analyses of the data percentage and cross tabulation methods were used. **Findings:** According to study findings it was found that male participants use OSE 2 days a week but female use 3 days a week (see table 1). Also the main purpose of the males to use OSE was found to be related with health but female participants mostly use OSE with the purpose of losing weight (see table 2). Present study findings also revealed that male participants had more information about the positive effects of regular exercise than female participants (see table 3), and had less injuries than females (see table 4). Lastly most of the male and female participants want to make exercise with experts (see table 5). **Conclusion:** As a conclusion, outdoor sports equipment in parks are used by individuals for different purposes. Employment of trainers in these areas who can make exercises and sports consciously to individuals who want to benefit from these areas will contribute to the development of movement and sporting consciousness of the users of these areas and to the prevention of injuries that may occur when using these sports facilities and therefore the community health.

1. GİRİŞ

Spor ve fiziksel aktiviteye katılım için öngörülen başlıca faydalardan biri sağlık açısından bireylere kazandırdıklarıdır. Spor ve fiziksel aktiviteye katılım sonucunda en genel haliyle hastalıkların önlenmesi, sağlığın teşviki ve geliştirilmesi de dâhil olmak üzere çok çeşitli faydalar sağlanır (Chandler, Cronin, Wampley 2002: 97). Düzenli olarak yeterli seviyede yapılan fiziksel aktivite gerek yaşlılarda gerek çocuklarda sağlık ve iyi olma (well-being) durumlarına olumlu etki etmektedir (Sibson ve ark., 2018). Sporun ve düzenli yapılan fiziksel aktivitenin yukarıda bahsi geçen olumlu etkilerine rağmen hareketsiz ve sedanter yaşam biçimi alarm verici seviyeye gelmiştir (Dotterweich ve ark., 2012).

Sedanter yaşam biçimi obezite gibi çeşitli kronik hastalıklarla bağlantılı olarak insan sağlığını olumsuz şekilde etkilemektedir (Chow ve ark., 2017) ve bu nedenle mücadele edilmesi gereken bir problem olarak karşımıza çıkmaktadır (Doğru ve ark., 2015). Bu doğrultuda bireylerin daha mutlu, huzurlu ve sağlıklı bir yaşam sürdürmesine olanak sağlayacak ortamların hazırlanması boş zaman ve rekreasyon yöneticilerinin ve ayrıca çeşitli kurum ve kuruluşların temel hedefi haline gelmiştir (Doğru ve ark., 2015).

1.1. Açık Alan Spor Aletleri ve Fiziksel Aktivite

Ülkemizde hızlı şehirleşmenin ortaya çıkardığı sorunlardan birisi de kentsel alanda yaşayan bireylerin spor ve rekreasyon ihtiyacıdır (Üstündağ ve ark., 2011). Bu ihtiyacı karşılamak için kapalı alanlarda faaliyet gösteren çeşitli spor ve fitness salonları olduğu gibi genellikle yerel yönetimler tarafından hizmete sunulan açık alan egzersiz parkları da bulunmaktadır. Sibson ve arkadaşları (2018)'nin çeşitli araştırmacılarından aktardığı şekliyle açık alan egzersiz parkları, vatandaşların fiziksel aktiviteye katılabileceği, toplum sağlığına ve bireylerin iyi olma durumlarına katkı sağlayan buna rağmen tam olarak anlaşılammış kamu alanlarıdır.

Bu alanları ziyaret edenler çeşitli seviyelerde fiziksel aktivitede bulunurlar (Chow ve ark., 2017) ve bu alanları seçmelerinin çeşitli nedenleri vardır. Bu nedenler ulaşım kolaylığından (Cohen ve ark., 2007) güvenli bir ortam olmasına (Cohen ve ark., 2010) ve açık havada spor yapma isteğine (Külekçi Tatlı ve Gündoğdu, 2014) kadar çeşitlilik gösterebilmektedir. Bu alanları kullanan bireyler çevresel, sosyal, fiziksel, kültürel ve duygusal yönlerden çok çeşitli faydalar elde etmektedirler (Doğru ve ark., 2015).

Literatür incelendiğinde açık alan egzersiz parklarının günden güne popülerite kazandığı görülmektedir. Örneğin Chow (2013) çalışmasında bu alanların Tayvan, Çin ve Güney Kore gibi Asya ülkelerinde popüler hale geldiğini belirtirken, İspanya ve Portekiz gibi Avrupa ülkelerinde ve Amerika Birleşik Devletleri'nde de rağbet görmeye başladığını ifade etmiştir. Ülkemiz açısından da bu durum bahsi geçen ülkelerle benzerlik göstermektedir denilebilir. Hemen hemen her şehirde bir veya birden fazla açık alan egzersiz parkını görmek mümkündür. Bu popüleriteye araştırmacılar da kayıtsız kalmamış ve bu alanları kullanan bireylerin elde ettiği

faidaları (Chow, 2013), egzersiz bilinç ve alışkanlıklarını (Doğru ve ark., 2015), bu alanları kullanırken yaşadıkları sakatlıkları (daSilva ve ark., 2016), ne zaman ve ne kadar kullandıklarını (Chow ve ark., 2017) incelemişlerdir. Mevcut çalışma da Kütahya il merkezinde yer alan belediyeye ait açık alan egzersiz parklarını kullanan kadın ve erkeklerin bu alanları kullanma sıklıkları, amaçları, bu alanları kullanırken yaşadıkları sakatlıkları ve bu alanlarda herhangi bir eğitmen eşliğinde fiziksel aktivitede bulunmayı isteyip istemedikleri araştırılmıştır.

2. YÖNTEM

Çalışma Grubu: Araştırmanın örneklerini Kütahya Belediyesine ait parklarda yer alan açık alan spor aletlerini kullanan, tesadüfi örneklem yöntemi ile seçilmiş 71 katılımcı oluşturmaktadır. (M yaş= 41.25±12.19 & M spor yapma sıklığı= 3.36±1.82)

Veri Toplama Aracı ve Verilerin Toplanması: Araştırma verileri, bu çalışma için geliştirilen yarı yapılandırılmış görüşme formu ile toplanmıştır. Çalışmada kullanılacak formun oluşturulması aşamasında ilk olarak ilgili literatür incelenmiş, uzman görüşleri alınmış ve çalışmanın amacına yönelik sorular belirlenmiştir. Son şekli verilen formun sağlıklı bir veri toplama aracı olabileceği kanaatine varılmıştır. Veri toplamak için katılımcılarla yapılan görüşmeler Sony Icd-Bx112M/C marka ses kayıt cihazı ile kayıt edilmiştir. Görüşmelerden elde edilen kayıtlar ses dosyaları (wav) olarak bilgisayara aktarılmış ve deşifre edilmiştir. Böylece görüşmeler neticesinde elde edilen ses dosyaları Microsoft Word metin belgesine dönüştürülmüştür.

Verilerin Analizi: Microsoft Word belgesine dönüşen metinler içerik analizi yöntemi ile nicel değerlere dönüştürülmüş ve verilerin analizinde yüzde ve çapraz tablolama yöntemleri kullanılmıştır.

3. BULGULAR

Tablo-1 Katılımcıların cinsiyetlerine göre haftalık fiziksel aktiviteye katılma sıklıkları

	Haftada Kaç Gün Fiziksel Etkinlikte Bulunuyorsunuz?							Toplam
	1	2	3	4	5	6	7	
Erkek	%17.2	%27.6	%20.7	%6.9	%10.3	%6.9	%10.3	%100
Kadın	%9.5	%21.4	%35.7	%9.5	%9.5	%2.4	%11.9	%100
Toplam	%12.7	%23.9	%29.6	%8.5	%9.9	%4.2	%11.3	%100

Çalışmada yer alan erkek katılımcılar en yoğun şekilde (%27.6) haftada 2 gün fiziksel aktiviteye katılırken, kadın katılımcılar en yoğun (%35.7) 3 gün fiziksel aktiviteye katılmaktadır.

Tablo-2 Katılımcıların cinsiyetlerine göre fiziksel aktiviteye katılma amaçları

Cinsiyet	Fiziksel Aktiviteye Katılım Amacı				
	Sağlık İçin	Kilo vermek	Fiziksel Görünüm	Sosyalleşme	Toplam
Erkek	%62.1	%3.4	%31	%3.4	%100
Kadın	%47.6	%33.3	%19	%0.	%100
Toplam	%53.5	%21.1	%23.9	%1.4	%100

Katılımcıların cinsiyetlerine göre fiziksel aktiviteye katılma amaçları incelendiğinde erkeklerin %62.10' unun sağlık için, %3.4' ünün kilo nedeni ile fiziksel aktiviteye katıldığını, %31' inin fiziksel görünümü için ve %3'4' ünün sosyalleşmek için fiziksel aktiviteye katıldığı anlaşılmaktadır. Erkek katılımcıların verdikleri cevaplar incelendiklerinde örneğin 19 numaralı katılımcı (yaş=61) burada fiziksel aktiviteye katılma amacınız nedir? Sorusuna "ya kendimi mutlu hissediyorum, sağlıklı kalmak için buraya spora geliyorum" şeklinde cevap verirken, 34 numaralı katılımcı (yaş=38) "formda kalmak, dinç kalmak, fiziksel açıdan güzel görünmek için buraya spora geliyorum" cevabını vermiştir.

Çalışmada yer alan kadın katılımcıların Kütahya Belediyesine ait parklarda fiziksel aktiviteye katılma amaçları incelendiğinde ise %47.6' sının sağlık için, %33.3' ünün kilo nedeni ile ve %19' unun fiziksel görünümü için olduğu anlaşılmaktadır. Kadın katılımcıların verdikleri cevaplar incelendiğinde ise örneğin 67 numaralı katılımcı (yaş=43) burada fiziksel aktiviteye katılma amacınız nedir? Sorusuna "valla kızım evin işi gücü çocuklar derken bunalıyorum. Öyle olunca boğazımız durmuyor tabii kilo alıyoruz. Sonrada kilo vermek umuduyla geliyoruz işte komşularla" şeklinde cevap vermiştir.

Tablo-3 Katılımcıların cinsiyetlerine göre fiziksel aktivite ve sporun faydaları hakkındaki bilgi sahibi olma durumları

	Fiziksel Aktivitenin Faydaları Hakkında Bilgi Sahibi misiniz?		
	Evet	Hayır	Toplam
Erkek	%55.2	%44.8	%100
Kadın	%35.7	%64.3	%100
Toplam	%43.7	%56.3	%100

Çalışmada yer alan erkek katılımcıların %55.2' sinin fiziksel aktivitenin faydaları hakkında bilgi sahibi olduğu, %44.8' inin ise bilgi sahibi olmadığı anlaşılmaktadır. Katılımcıların fiziksel aktivitenin faydaları hakkında bilginiz var mı? sorusuna verdikleri cevaplar incelendiğinde ise örneğin 9 numaralı katılımcı (yaş=50) "Sağlıklı bir yaşam sağlar, kandaki yoğunlaşmayı azaltır, prostat kanserinin gelişme riskini önler, kolay ve iyi uyumaya yardımcı olur" şeklinde cevap vermiştir.

Kadın katılımcıların ise %35.7' sinin fiziksel aktivitenin faydaları hakkında bilgi sahibi olduğu, %64.3' ünün ise bilgi sahibi olmadığı anlaşılmaktadır. Kadın katılımcıların fiziksel aktivitenin faydaları hakkında bilginiz var mı? Sorusuna verdikleri cevap incelendiğinde ise örneğin 30 numaralı katılımcı (yaş=26) "yani az

çok, dinçte kalmak” şeklinde cevap verirken; 32 numaralı katılımcı (yaş=36) “spor insanı zinde tutar, günlük hayattaki stresinizi alır, kafanızı dağıtırınız yani” şeklinde cevap vermiştir.

Tablo-4 Katılımcıların cinsiyetlerine göre sakatlık yaşama durumları

<i>Fiziksel Aktivite Sırasında Herhangi Bir Sakatlık/Rahatsızlık Yaşadınız mı?</i>			
	<i>Evet</i>	<i>Hayır</i>	<i>Toplam</i>
<i>Erkek</i>	%13.8	%86.2	%100
<i>Kadın</i>	%23.8	%76.2	%100
<i>Toplam</i>	%19.7	%80.3	%100

Tablo 4 incelendiğinde park alanlarında fiziksel aktiviteye katılan erkek katılımcılardan %13.8’ inin bir çeşit sakatlık yaşadığı anlaşılmaktadır. Katılımcıların burada fiziksel aktivitede bulunurken herhangi bir sakatlık/rahatsızlık yaşadınız mı? Sorusuna verdikleri cevaplar incelendiğinde örneğin 69 numaralı katılımcı (yaş=45) “Allah’ a şükür büyük bir şey yaşamadım ama diz ağrılarım çok oluyor” şeklinde cevap vermiştir.

Çalışmada yer alan kadın katılımcıların ise %23.8’ inin bir çeşit sakatlık/rahatsızlık yaşadığı anlaşılmaktadır. Katılımcıların burada fiziksel aktivitede bulunurken herhangi bir sakatlık/rahatsızlık yaşadınız mı? Sorusuna verdikleri cevaplar incelendiğinde örneğin 66 numaralı katılımcı (yaş=38) “Aha elimi kırdım geçen hafta burada. O benim sakarlığım gerçi, aleti kullanırken birden elimin üstüne yüklendim, elim kayınca araya sıkıştı, parmaklarımı kurtarayım derken oldu” şeklinde cevap vermiştir. 67 numaralı katılımcı (yaş=43) ise “Bir keresinde şu ikili alet varya karşı komşumla onu kullanıyorduk sohbete dalmışız. Bir an çok hızlandık ve durmak için yere basmaya çalışırken düştüm. Bileğim şişti, o zamandan beri belim de ağrıyor ama geliyoruz yine de” şeklinde cevap verirken; 37 numaralı katılımcı (yaş=43) “Spor yaparken baş dönmesi yaşadım” şeklinde cevap vermiştir.

Tablo-5 Katılımcıların fiziksel aktivite için eğitmen isteme durumları

	<i>N</i>	<i>%</i>	
<i>Burada bir Eğitmen Eşliğinde Spor Yapmak İster misiniz?</i>	<i>Evet</i>	62	87.3
	<i>Hayır</i>	9	12.7
	<i>Toplam</i>	71	100

Tablo 5 incelendiğinde katılımcıların %87.3’ünün (N=62) açık alan egzersiz parklarında fiziksel aktivitede bulunurken bir eğitmene ihtiyaç duyduğu ancak %12.7’ sinin (N=9) ise herhangi bir eğitmene ihtiyaç duymadığı anlaşılmaktadır. Katılımcıların Burada bir eğitmen eşliğinde fiziksel aktivitede bulunmak ister misiniz? Sorusuna verdikleri cevaplar incelendiğinde ise örneğin 19 numaralı katılımcı (Erkek, Yaş=61) “Gençliğimde az çok sporla ilgilendiğim için gerek duymuyorum öyle bir şeye. Ama gençler için daha sağlıklı olur, daha bilinçli olur. Biz sporun içinden geldiğimiz için siz kadar olmasa da bilgimiz oluyor.” Şeklinde cevap verirken; 34

numaralı katılımcı (Erkek, Yaş=38) “.....Sporda masörüm. Ben bir eğitmene ihtiyaç duymuyorum. Takımla birlikte antrenmanlara çıkıyorum ve antrenörler benimle yeterince ilgileniyorlar.” Şeklinde cevap vermiştir. 68 numaralı katılımcı ise (Kadın, Yaş=48) “Para falan ödemeyeceksek olur, bir de başıma bunu çıkartma kızım.” şeklinde cevap vermiştir.

4. TARTIŞMA

Bu çalışma parklarda yer alan açık alan spor aletlerini kullanan kadın ve erkeklerin katılım amaçlarının, katılım sıklıklarının belirlenmesi amacıyla yapılmıştır. Çalışma bulguları incelendiğinde çalışmada yer alan erkek katılımcıların bu alanları ağırlıklı olarak haftada iki gün kullandığı buna rağmen kadın katılımcıların haftada üç gün kullandıkları anlaşılmaktadır (tablo 1). Çalışmanın bu bulgusu literatürde yer alan çalışmalarla paralellik göstermektedir denilebilir. Örneğin Doğru ve arkadaşlarının (2015) nicel araştırma yönteminden faydalanarak 100 katılımcı üzerine yaptıkları çalışmalarında park alanlarını sportif açıdan kullanan bireylerin en fazla oranla (%47) haftada 3-4 gün arasında egzersiz yaptıkları belirtilmiştir. Çalışmamızın bu bulgusu Doğru ve arkadaşlarının bulgusunu destekler niteliktedir denilebilir. Chow ve arkadaşları (2017) olaya farklı bir bakış açısı ile yaklaşmış ve çalışmalarında Xihu Park alanını hafta içi bir günde 291 kişinin ziyaret ettiğini hafta sonu bir günde ise bu rakamın 332' ye çıktığını belirtmiştir. Ayrıca insanların bu alanları en çok sabah ve ikinci saatlerinde ziyaret ettiğini eklemiştir.

Çalışma bulgularına göre gerek erkek gerek kadın katılımcıların bu alanları en fazla sağlık amaçlı kullandıkları anlaşılmaktadır (tablo 2). Fakat literatür incelendiğinde parkları sportif açıdan kullanan bireylerin kullanım amaçlarının farklılık gösterdiği anlaşılmaktadır. Örneğin Külekçi Tatlı ve Gündoğdu (2014)' e göre bu durum en fazla “açık havada spor yapmak” (%48.5) iken; Doğru ve arkadaşları (2015)' na göre ise en fazla “düzgün bir duruşa sahip olmak” tır (%37).

Çalışma bulgularına göre erkek katılımcılar kadınlara oranla sporun faydaları hakkında daha fazla bilgi sahibidir (tablo 3). Doğru ve arkadaşları (2015)' da çalışmalarında bu alanları kullanan bireylerin yaptıkları egzersizin faydaları hakkında yeterli bilgiye sahip olmadıklarını ifade etmişlerdir. Çalışmamızın bulguları yukarıda bahsi geçen çalışmaların bulguları ile paralellik göstermektedir denilebilir.

Çalışma bulguları ayrıca kadın katılımcıların bu alanları kullanırken erkeklere oranla daha fazla sakatlık yaşadığını göstermiştir (tablo 4). Literatürde yer alan çalışmalarda bu alanları kullanan bireylerin sakatlık yaşama durumları hakkında farklı sonuçlar mevcuttur. Örneğin daSilva ve arkadaşları (2016) çalışmalarında bu alanlarda yaşayan bireylerin sakatlık geçirme oranlarını %3.4 olarak belirtmiş ve bu durumun istatistiksel açıdan anlamlı olmadığını ifade etmiştir. Çalışmamızda her ne kadar bu alanları kullanan bireylerin herhangi bir sakatlık geçirme oranı daSilva ve arkadaşlarının yapmış olduğu çalışma bulgusundan fazla da olsa toplam oran içerisinde düşük bir yüzdeye sahip olduğu söylenebilir. İzmir İlinde yapılan benzer bir çalışmada Yerlisu Lapa ve arkadaşları (2012) bu alanları kullanan bireylerin

çoğunluğunun hareketleri doğru yapmadıklarını ya da emin olamadıklarını ve katılımcıların %19,6'sının çevrelerinde bu etkinlikleri yaparken sakatlanmış kişiler bulunduğunu belirtmişlerdir. Çalışmamızın bulgusu Yerlisu ve Lapa ve arkadaşlarının bulgusunu destekler niteliktedir denilebilir.

Çalışmamızda yer alan katılımcıların büyük çoğunluğu bu alanlarda bir eğitmen eşliğinde spor yapmayı istemektedirler (tablo 5). İlgili literatür incelendiğinde Yerlisu Lapa ve arkadaşları (2012) İzmir İlinde yaptıkları benzer bir çalışmada katılımcıların üzerinde en fazla durduğu konulardan birinin uzman eğitmenlerin spor alanlarında yer almasının gerekliliği olduğunu ifade etmişlerdir.

5. SINIRLILIKLAR

Çalışma neticesinde her ne kadar parklarda yer alan açık alan spor aletlerini kullanan kadın ve erkeklerin katılım amaçları, katılım sıklıkları gibi konularda bilgi sahibi olunsa da çeşitli sınırlıklar mevcuttur. Örneğin çalışmada katılımcıların parklarda yer alan hangi açık alan aletlerini ne sıklıkta kullandıkları ile toplam egzersiz süreleri gibi parametrelerin üzerinde durulmamıştır.

6. SONUÇ VE ÖNERİLER

Sonuç olarak parklarda yer alan açık alan spor aletleri bireyler tarafından farklı amaçlarla kullanılmaktadır. Bu alanları kullanarak çeşitli faydalar sağlamak isteyen bireylere bilinçli şekilde egzersiz ve spor yaptırabilecek eğitmenlerin bu alanlarda istihdam edilmesi, bu alanların kullanıcılarının hareket ve spor bilincinin gelişmesine, bu alanları ve buralarda bulunan spor araçlarını kullanırken oluşabilecek yaralanmaların engellenmesine ve dolayısıyla toplum sağlığına katkı sağlayacaktır. Ayrıca spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin yerel yönetimler tarafından bu alanlarda istihdamının sağlanması gerek öğrencilere gerek bu alanları kullanan bireylere birçok açıdan katkı sağlayacağı düşünülmektedir. İleride yapılacak çalışmaların yukarıda belirtilen sınırlıkları minimize ederek konuya farklı bakış açıları kazandırmaları da literatüre katkı sağlayacaktır.

7. KAYNAKÇA

Chandler T, Cronin M, Wamplery W. (2002). *Sport and Physical Education: The Key Concepts*, Routledge.

Chow HW, Mowen AJ, Wu GL. (2017). *Who is Using Outdoor Fitness Equipment and How? The Case of Xihu Park*, Int. J. Environ. Res. Public Health 14, 448. Doi: 10.3390/ijerph14040448

Chow HW. (2013). *Outdoor Fitness Equipment in Parks: A Qualitative Study from Older Adults' Perceptions*, BMC Public Health 13, 1216.

Cohen DA, Marsh T, Williamson S, Derose KP, Martinez H, Setodji C, McKenzie T. (2010). *Parks and Physical Activity: Why Are Some Parks Used More Than Others?*, Prev Med, 50(S1), 9-2. Doi: 10.1016/j.yjpm.2009.08.020

Cohen DA, McKenzie TL, Sehgal A, Williamson S, Golinelli D, Lurie N. (2007). *Contribution of Public Parks to Physical Activity*, Am J Public Health, 97(3), 509-14. Doi: 10.2105/AJPH.2005.072447

daSilva AT, Fermino RC, Alberico Co, Reis RS. (2016). *Correlates to Injuries During Physical Activity Practice at Fitness Zones*, Rev Bras Med Esporte, 22(4). Doi: 10.1590/1517-869220162204151226

Doğru E, Kızılcı MH, Çömük Balcı N, Çetişli Korkmaz N, Tekindal MA. (2015). *Açık Alan Spor Aletlerini Kullanan Bireylerin Egzersiz Bilinç ve Alışkanlıklarının İncelenmesi*, Journal of Exercise Theraphy and Rehabilitation, 2(3), 102-9.

Dotterweich AR, Greene A, Blosser D. (2012). *Using Innovative Playgrounds and Cross-Curricular Design to Increase Physical Activity*, Journal of Physical Education, Recreation & Dance, 83(5), 47-5. Doi: 10.1080/07303084.2012.10598780

Külekçi Tatlı C, Gündoğdu M. (2014). *Yerel Yönetimlerin Yaptırdığı Spor Parklarıyla İlgili Sorunlar ve Çözüm Önerileri (Mersin Örneği)*, Uluslararası Multidisipliner Akademik Araştırmalar Dergisi, 1(1), 42-52.

Sibson R, Scherrer P, Ryan MM. (2018). *I Think it Adds Value, but I Don't use it: Use, Perceptions and Attitudes of Outdoor Exercise Equipment in an Urban Public Park*, Annals of Leisure Research, 21(1), 58-73. Doi: 10.1080/11745398.2017.1290535

Üstündağ Ö, Devecioğlu S, Akarsu EE. (2011). *Spor ve Rekreasyon Alanlarının Şehir Planlamasındaki Yeri ve Önemi*, 6th International Advanced Technologies Symposium (31-4), 16-18 May, Elazığ, Turkey.

Yerlisu Lapa T, Varol R, Tuncel EF, Ağyar E, Certel Z. (2012). *Belediye'ye Ait Park Alanlarını Sportif Amaçlı Kullanan Bireylerin Katılımlarının ve Beklentilerinin İncelenmesi: Bornova Örneği*, 1. Rekreasyon Araştırmaları Kongresi (851-65), 12-15 Nisan, Antalya, Turkey.

Makale Geliş (Submitted) : 04.02.2017

Makale Kabul (Accepted) : 28.04.2018

Yazışma Adresi (Corresponding Address): Neslişah Aktaş Üstün (aktas.neslisah@gmail.com)